

Maa- ja metsätalousministeriö

Ajankohtaiskatsaus eläinten hyvinvointilaista

Hygienia maitotiloilla- koulutuspäivä 3.5.2023

Erityisasiantuntija Tiina Pullola

Maa- ja metsätalousministeriö

Tilannekatsaus

- Laki eläinten hyvinvoinnista ja eräät siihen liittyvät lakimuutokset hyväksyttiin eduskunnassa 1.3.2023
  - eduskunta muutti hallituksen esitystä lähinnä vain uskonnollisen teurastuksen ja kotirauhan piiriin suuntautuvan tarkastuksen osalta (perustuslakivaliokunnan lausunto)
- Laki eläinten hyvinvoinnista on julkaistu säädöskokoelmassa numerolla 693/2023
- Laki tulee voimaan vuoden 2024 alusta ja se korvaa nykyisen eläinsuojelulain (247/1996) ja –asetuksen (396/1996)

Keskeiset uudistukset

- Eläinten olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttäminen
  - Luovutaan liikkumista rajoittavista pitomuodoista: parret, emakkohäkit
- Eläinlajien pitoa koskevat rajoitukset, ns. positiivilistat
- Jatkuva juomavesi nisäkkäiden ja lintujen pysyvissä pitopaikoissa
- Kivunlievitys kaikissa kivuliaissa toimenpiteissä
- Eläinjalostusta koskevien säännösten tarkentaminen
- Koirien ja kissojen pentutehtailuun puuttuminen

Parsinavetat ja lypsykarjan ulkoilu 1/2

- Uusien parsinavetoiden rakentaminen ja käyttöönotto kielletään
  - ✓ Toiminnassa olevien parsinavetoiden käyttöä voidaan jatkaa, mutta parsipaikkojen määrää ei enää saa lisätä
- Muiden nautojen kuin maidontuotantoa varten pidettävien hiehojen ja lehmien jatkuva kytkettynä pito kielletään 1.1.2028 alkaen
  - ✓ Vasikoiden osalta jatkuva kytkettynä pito on jo nykyisin kiellettyä

Parsinavetat ja lypsykarjan ulkoilu 2/2

- Parsinavetoissa pidettävän lypsykarjan jaloitteluvuorokautta lisätään 60 -> 90 päivään vuodessa
- Jaloitteluvuorokautteeseen liittyvästä poikkeusmahdollisuudesta luovutaan 1.1.2035 alkaen (poikkeus tällä hetkellä myönnetty noin 20 navetalle)
- Uusi linjaus: uusissa pihatoissa on oltava jatkossa jaloittelutarha tai laidun, jotta saavat investointitukea rakentamiseen

Jatkuva vedensaanti pysyvissä pitopaikoissa

- Nisäkkäiden ja lintujen pysyvissä pitopaikoissa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla
  - ✓ Poikkeukset:
    - ✓ Vastasyntyneet ja –kuoriutuneet eläimet
    - ✓ Eläinlääketieteellinen syy
    - ✓ Laajoilla alueilla luonnonmukaisissa oloissa tarhattavat luonnonvaraiset eläinlajit
    - ✓ Porot silloin kun saatavilla on rajoituksetta puhdasta lunta
    - ✓ Poikkeukselliset ja vaikeat sääolot
    - ✓ Kohtuuttoman vaikea järjestää: asetustasolla luetellut poikkeukset: igluvasikat, samana vuonna nahkottavat turkiseläimet, ammattimaisesti pidettävät rekikoirat

Muutokset eläinten hyvinvoinnin valvontaan

- Valvontaviranomaiselle mahdollisuus käyttää avustajia ja asiantuntijoita
- Kameravalvonnan mahdollistaminen teurastamoissa
- Ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen
  - ✓ Lomittajat, keinosiementäjät, sosiaali- ja terveydenhuolto, Hätäkeskus, ulosottoviranomainen....
  - ✓ Sähköä, lämmitystä tai vettä eläintuotantotiloille toimittavat tahot silloin, kun jakelu katkaistaan
- Perustuslakivaliokunnan edellyttämä muutos kotirauhan piiriin kohdistuvaan tarkastukseen

Asetusten valmistelu – eläimille tehtäviä toimenpiteitä koskeva asetus 1/2

- Eläinten hyvinvointilain 15 §: *Leikkaus tai muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide saadaan tehdä eläimelle vain, jos se on eläimen hyvinvoinnin kannalta perusteltua.*

-> poikkeuksista tähän pääsääntöön on säädettävä joko laissa tai asetuksessa

Esim.

- toimenpiteet, jotka tarpeen eläinten eläintenpitoon liittyvän välttämättömän syyn takia, esim. vasikoiden nupoutus, nenärenkaan asettaminen sonnille
  - keinollisen lisäämisen menetelmät, esim. alkionsiirto
  - eläinten kastraatio / sterilisaatio
  - eläinten merkintä esim. korvamerkillä, mikrosirulla
  - kudoksenäytteiden ottaminen esim. jalostusarvon määrittämiseksi
- Asetuksella voidaan myös erikseen kieltää tietyt toimenpiteet, kuten häntien typistys

Asetusten valmistelu – eläimille tehtäviä toimenpiteitä koskeva asetus 2/2

- Eläinten hyvinvointilain 16 §: *Toimenpiteen saa tehdä vain eläinlääkäri tai muu pätevä henkilö. Kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä on käytettävä kivunlievitystä, ellei kipu lievää tai hetkellistä tai jos toimenpide ei siedä viivytystä.*

-> Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin poikkeusten piirissä olevista toimenpiteistä, niiden tekijöistä ja tarvittavasta kivunlievityksestä.

Esim. vasikoiden nupoutuksen saisi tehdä jatkossa vain eläinlääkärin antamassa rauhoituksessa, paikallispuudutuksessa ja lisäksi annettava tulehduskipulääke.

- Asetuksen valmistelu 2023 aikana, voimaan vuoden 2024 alusta

Asetusten valmistelu - jalostusasetus

- Eläinten hyvinvointilain 25 §: *Kielto käyttää jalostukseen jalostusyhdistelmää, josta todennäköisesti aiheutuu jälkeläisille merkittävää hyvinvointihaittaa. Jalostukseen ei saa käyttää eläintä, joka ei pysty lisääntymään luonnollisesti tai jolle lisääntymisestä aiheutuu merkittävää hyvinvointihaittaa.*
- Jalostusasetus
  - Tarkemmat säännökset niistä ääripiirteistä, sairauksista, vioista, jotka estävät eläimen käytön jalostukseen
  - Lisäksi voidaan säätää esim. kielletyistä jalostusmenetelmistä, jalostuseläinten ikärajoista, sukusiitoksen kiellosta, sallittujen keisarinleikkausten määristä...
  - Valmistelu 2023 aikana, voimaan vuoden 2024 alusta

Muuta ajankohtaista 1/2

EU:n eläinten hyvinvointilainsäädäntö on uudistumassa

- Komission ehdotus uudeksi eläinten hyvinvointia koskevaksi lainsäädännöksi loppuvuodesta 2023
  - ✓ Häkkikasvatuksen kieltä siirtymäajalla + muita eläintenpitoa koskevia uudistuksia?
  - ✓ Eläinten kuljetuslainsäädäntöön uudistuksia
  - ✓ Eläinten hyvinvointimerkki elintarvikkeisiin?
  - ✓ Uusia pitovaatimuksia EU-tasolla myös mm. lypsykarjalle, lihanaudoille?

Muuta ajankohtaista 2/2

Vasikoiden kuljetukseen uutta lainsäädäntöä

- MMMa 850/2022
- 1.10.2023 alkaen kaupallisesti alle 100 km matkoja kuljetettavien vasikoiden oltava **vähintään 10 vuorokauden ikäisiä**
(alle 10 vrk ikäisten vasikoiden kaupalliset kuljetukset yli 100 km kielletty jo nyt EU:n kuljetusasetuksessa)

KIITOS!

Erytiasiantuntija Tiina Pullola

tiina.pullola@gov.fi